

ZNAKI RÓWNOŚCI

NUMER 9
JESIEŃ 2020

50
LAT

POLSKIEJ
PRAWICY

PLGBT+ 2020

**„Listopad to dla Polski niebezpieczna pora?”
– pada u Wyspiańskiego. Czy ten sławny
cytat z „Nocy listopadowej” odnosi się
również do polskiej społeczności
Owszem, i to znacząco!**

Byliśmy, jesteśmy i będziemy częścią tego Narodu, tej Ojczyzny, tego Społeczeństwa. Trzeba przypominać wszystkim tę oczywistość, może nie zawsze tak oczywistą. I właśnie dlatego zorganizowaliśmy dla Was konkurs na prace artystyczne – poetycką, graficzną, prozatorską – pokazujące, że Polska to również nasz kraj i jesteśmy jego istotną częścią. Zwycięskie prace prezentujemy w niniejszym wydaniu biuletynu.

Ktoś pomyśli, że publikując grafikę opiewającą rzekome 50-lecie polskiej prawicy, jednoznacznie dajemy dowód tego, że coś nam się w głowach pomieszało. Otóż nic podobnego. W grafice Leszka Pajdy zawarte jest przewrotne przesłanie-zagadka. Odczytanie i opisanie go pozostawiamy Wam. Korzystając z okazji **zachęcamy do wzięcia udziału w następnym konkursie – tym razem na krótki tekst (do 250 słów) zawierający interpretację zwycięskiej grafiki.** Prace konkursowe nadsyłajcie pocztą elektroniczną na adres konkurs@znakirownosci.org.pl do 24 stycznia 2021 r. Zwycięska interpretacja zostanie opublikowana w kolejnym numerze biuletynu oraz nagrodzona zestawem tęczowych upominków. Regulamin konkursu jest dostępny na stronie Federacji Znaki Równości na Facebooku.

Przechodząc do pracy poetyckiej, ujęła nas szczególnie praca Agnieszki Frankowskiej, zawierająca odwołanie do jednej z najsłynniejszych lesbijek polskiej literatury, czyli Marii Konopnickiej. Praca została zadedykowana między innymi mężnemu Pietrkowi, czyli Marii Komornickiej (alias Piotr Włast), transpłciowemu pisarzowi, który dokonał swojego publicznego i niezwykle teatralnego coming outu w 1907 r.

W kategorii krótkiej formy prozatorskiej nasze jury doceniło opowiadanie Macieja Gośniowskiego, znanego również jako Gąsiu. Jest ona przewrotną grą ze strachami wzbudzonymi w tzw. środowiskach narodowych przez kulturę queer. Potoczny, nierzadko wulgarny język trafnie oddaje rzeczywistość, w której porusza się główny bohater.

Agnieszka Frankowska

niepodległość elgiebeta

Nie pójdziem żywo w trumnę.

– Maria Konopnicka
ciągnie się zbrodnia
z pokolenia na pokolenie
wychodzę na ulice
odzyskać Sierotkę Marysię
i inne bajkowe kliry
co stonko widziało
nie odwiedzi

*Mężnemu Pietrkowi i Maryi
z ukłonem życząc wspólnego grobu*

– L. Poetka

Ciemnej, listopadowej nocy

#opowiadanie

Ciemnej, listopadowej nocy

Maciej Gośniowski

Usłyszałem dźwięk rwanej taśmy i trzask. Otworzyłem oczy i zobaczyłem ją: istotę o spojrzeniu diabła, rysach twarzy ostro wykończonych ciętą kreską, wydłużonych nozdrzach, czarnym jak smoła uśmiechu i srebrnej, rozerwanej idealnie prostopadłe, taśmie w zębach. Dłoń tej postaci stopniowo zbliżała się zaczęła do mojego kroczka, a ja – przywiązany łańcuchami do krzesła – nie mogłem zrobić nic.

10.11

– Ej, kurwa, mordo, idziesz jutro na marsz? – usłyszałem w słuchawce motoroli. Wcześniej miałem iPhone'a, ale wymieniłem się z siostrą, bo tamte to pedalskie są podobno. Marta ma 17 lat i z jakąś inną laską się buja. Ja tam do lesbijek nic nie mam, to nawet fajne. W sumie lepiej, żeby jej inna laska palcami dobrze robiła niż jakiś pedał by jej wypchał swojego zmartwionego wykluczeniem kutasa.

– No kurwa. Mów gdzie i o której Bober – odpowiadam. Dobry gość, ale ksywę miał, bo podobno po pijaku czochołał kiedyś wargami swojej starej. Nie wiem, nie wnika. Z drugiej strony, raz kupił jeansy w Zarze i popierdalał w nich przez miasto jak cwel jakiś. Wszystko możliwe z takim typem.

– To ja ci jeszcze eska wyślę.

– Eska? Kurwa, brzmisz jakbyś się MTV naoglądał. Dobra czekam.

Odłożyłem słuchawkę. Mam co do gościa jakieś podejrzenia. Kiedyś, gdy ruszyliśmy w długą za jednym typem przez Marszałkowską – bo jak ostatnia pizda wyglądał – zdyszany Bober powiedział, że w sumie to on do pedałów nic nie ma. My, że „Ej ty, kurwa, ty może jeszcze byś w takiego włochatego rowa zamoczył, co?” On – że nie, że tak tylko. Że w sumie to, co oni nam robią... My w ryk, aż nam się gonić za pizdą marszałkowską odechciało.

– Bober, kurwa. Co ty pierdolisz? Cwelów trzeba tępić.

– No... tak. Ale co, laski też?

Spojrzyliśmy po sobie. No kurwa, głupio laski trzepać, ale w sumie – jeśli przez nie ma to się szerczyć, to i je po mordzie wypada trzasnąć. Może jak poczują męskiego dzwona, to im się to całe lesbijkowanie skończy. Choć trochę szkoda, bo jednak dwie cipeczki zawsze fajnie.

Zresztą, chuj tam z Bobrem. Wygrzebałem się z tóżka, 22:00. Robotę skończyłem, drzemkę też. W zasadzie to bym sobie spacer uskutecznił. Głowę przewietrzył przed jutrem. Dymiarki czerwono-białe trzeba kupić jeszcze, opaskę wyprasować. Raz do roku święto jednak, nasze patriotyczne. Ale chuj z tym. Wyjąłem z szafy dresy RED IS BAD, patrzę, czyste, eleganckie. „No nie, jednak nie. Te to na jutro zostawię”. Założyłem jakieś z adasia na siebie, buty. Szluga w kieszeni – choć obiecałem sobie rzucić. Podobno kutas od fajek się kurczy. No ale zobaczymy, wieczorkiem papierosek dobrze wchodzi. Wychodzę z klatki. Lekki szronik pod nosem się zbiera. Dobre chłopaki z Woli się pochowały po kątach – nie ma co, czekają na jutro. Wiadomo.

Przystanek Zajezdnia Wola

Minęło już sporo godzin spaceru. Co roku przed marszem spać nie mogę. Wyobrażam sobie, jak wybierają mnie na podest i to ja głośno krzyczę do mikrofonu „ZA-KAZ PE-DA-ŁO-WA-NIA”. Nigdy się to nie zdarzyło, ale kurwa – fajnie by było.

Na ulicach pusto, maseczkę trzymam lewą ręką przy brodzie, w razie gdyby psy nadjeżdżały. Szluga odpalam dokładnie pod Tesco. Wziąłem głęboki wdech. Kaptur na oczy mi się nasunął i dym przestąpił widoczność. Kątem oka dostrzegam, że na przystanku stoi jakaś postać. Ramiona dość szerokie, blond włos, ze dwa metry wzrostu. Stoi twarzą odwrócona w moim kierunku. Dym zastania obraz, macham ręką. Nic. Przystanek pusty. Patrzę na zegarek, 02:00. „Ja pierdole!” – jedyne słowa, które przyszły mi na myśl. Całą sytuacją odrobinę się zesrałem, bo ktoś na tym przystanku stał. Zdjąłem szluga z ust i wyrzuciłem do kosza. Myśl, że trzeba już ładnie do domu spierdalać. Chwyciłem poprawić kaptur i zmroziła się we mnie krew. Poczułem pod dłońmi suchorłok, trzeszczące zawiniątko. Wziąłem je w dłoń i spojrziałem. Był to kępek suchych, blond włosów. Odkoczyłem i wyrzuciłem martwe włókno od siebie. Wpadłem na stojący za mną kosz na śmieci i jak długi wyjechałem na plecy. To, co zobaczyłem, nie pozwoliło mi zebrać myśli. Z dachu nad witrą sklepu, tuż nade mną, wisiła głowa w dół postać. Na nogach miała czarne kozaki na wysokiej szpilce, którymi pewnie stała na suficie, od butów ciągnęły się umięśnione, ale gładkie i błyszczące nogi, które sięgały przykrótkich, jasnojeansowych, potarganych spodenek. W pasie spięta była czarnym gorsetem

z niedbale naszymi, kolorowymi klejnotami. Męskie piersi miała nagie i przebite na samym środku sutków okrągłymi kolczykami. Wydawało się, że postać stoi wyprostowana, co przeczyło wszelkiej grawitacji. Jedyne, co zdradzało, że ów postać jest odwrócona, to zjeżdżająca z ramion krótka, jeansowa ramonka i rozpuszczone, zwisające nad moją głową blond włosy. Ale najstraszniejsza była jej twarz. Mocne, męskie rysy przykryte ciemnym, przesadnym, acz ciągle kobiecym makijażem. Różowe oczy z wyciągniętymi rzęsami i na czarno pomalowane usta, które wciąż się ruszały w geście żucia.

– Bu – niskim, męskim głosem powiedziała, a z jej ust wypadła następna kępka suchych blond włosów. Pragnąłem czym prędzej uciec, ale ciało odmówiło mi posłuszeństwa. Leżałem sparaliżowany, a wisiąca postać zrobiła kilka kroków w powietrzu i jak po schodach zesłała na ziemię. Chwyciła mnie z tyłu głowy, wyciągając dłoń zakończoną lekko długimi, ciemnofoletowymi paznokciami. Wbiła je w potylicę i uniosła moją głowę. Patrząc mi w oczy, zaczęła zbliżać swoją przeraźliwie uśmiechniętą twarz w stronę mojej szyi. Dłonią od tyłu głowy najechała mi na twarz. Bezwiednie zamykając oczy, poczułem wilgotny język na jabłku Adama.

Ideologia

Usłyszałem dźwięk rwanej taśmy i trzask. Otworzyłem oczy i zobaczyłem ją: istotę, która zwisała z dachu, o spojrzeniu diabła, rysach twarzy ostro wykończonych ciałą kreską, wydłużonych nozdrzach, czarnym jak smoła uśmiechem

i srebrnej, rozerwanej idealnie prostopadłe, taśmie w zębach. Dłoń tej postaci stopniowo zbliżała się do mojego krocza, a ja przywiązany łańcuchami do krzesła nie mogłem zrobić nic. Schyliła się, odstawiając lustro, które trzymały dwa podobne do tej postaci monstra: jedno wysokie, w czerwonej sukience, o potężnej, kobiecej sylwetce i kontrastujących, owłosionych jak u mężczyzny rękach i klatce, i drugie – mniejsze, o delikatniejszych rysach, ale przyklejonej do twarzy brokatej brodzie. Pokój był ciemny, za to zdobiony kolorowymi światłami. Ciało przechodził rytmiczny, transowy bass, narkotyczna muzyka, coś z głębokiego techno. Dźwięk był przytłumiony, jakby dochodził z innego pomieszczenia. Siedziałem na krzewie krzesła, tak że moje genitalia zwisały bezwiednie, ale w zasadzie – patrząc na własne odbicie w lustrze – powinienem być napisać: „Siedziałam”. Widziałam siebie w długich rudych włosach, twarzy perfekcyjnie pomalowanej, o głębokim brązowym cieniowaniu i jasnym, pełnym, błyszczącym, beżowym ustach. Czulem się piękna. Mroczna postać z taśmą chwyciła moje jądra i podciągnęła pod pachwiny.

– Stajesz się jedną z nas. – Na te słowa przykleiła taśmę do mojego krocza i zaczęła zastaniać to, co było dla mnie wcześniej tak cenne. Ja natomiast poczułem, że staję się wyjątkowa i potężna.

Był 11.11, a ja poczułam się sobą.

Maciej „Gąsior” Gościński

#Razem

Nikt z nas nie ma wątpliwości, że w obecnych czasach wspólne działania są wielką wartością, a pomoc tym, którzy jej potrzebują, to wartość, której nie da się opisać nawet w kilkutomowej powieści.

Stowarzyszenie Tęczówka z Katowic to – mówiąc po śląsku – „gryfno frela” w działalności pozarządowej na rzecz osób LGBTQ+. Jego członkinie i członkowie za główny cel stawiają sobie zapewnianie szeroko rozumianego wsparcia – zarówno psychologicznego, jak i prawnego – lesbijkom, gejom, ludziom biseksualnym, transpłciowym oraz wszystkim innym osobom identyfikującym się jako nieheteronormatywne. Tęczówka organizuje też grupy wsparcia oraz wydarzenia, których cel nadrzędny to integracja – bo siła tkwi w społeczeństwie działającym razem, zespołowo.

Ludzie ze Śląska i Zagłębia działają w Tęczówce od ponad 8 lat. Zorganizowali 3 marsze równości, prowadzą 4 regularne grupy spotkaniowe, udzieliли niezliczonej ilości konsultacji psychologicznych i prawnych, realizują też liczne projekty, mniejsze i większe. Stowarzyszenie można wspierać na różne sposoby: zapisując się do Tęczówkowego newslettera, zostając wolontariuszką/wolontariuszem, albo wpłacając darowiznę – np. na zbiórkę wsparcia psychologicznego „Od wstydu poMOC” w serwisie Zrzutka.pl.

Każda forma wsparcia jest ważna dla osób działających w stowarzyszeniu oraz ich podopiecznych. Ludzie z Tęczówki współpracują z profesjonalistkami i zawodowcami w swoich dziedzinach, od edukacji, przez pomoc prawną, po konsultacje psychologiczne i terapię, żeby dobrze informować i skutecznie pomagać wszystkim zgłaszającym się do organizacji osobom. Staje się to możliwe dzięki sojuszom i wsparciu finansowemu również od osób prywatnych. Tęczówka działa zatem dzięki ludziom i dla ludzi. „Jesteśmy w różnym wieku, pochodzimy z różnych miejsc, mamy rozmaite historie za sobą, jednak codziennie działamy wspólnie, by było lepiej” – jak mówi prezes stowarzyszenia.

Zobaczcie ludzi ze stowarzyszenia w akcji oraz poczytajcie o obszarach działania na stronie: teczowka.org.pl.

W centrum DOM EQ działa teraz również zespół prawny!

Od pół roku przy Federacji Znaki Równości działa zespół prawny. Sojusznicy i sojusznicy zgromadzeni w niej zajmują się pomocą prawną udzielaną osobom potrzebującym, wsparciem prawnym organizacji członkowskich oraz szeroko rozumianą działalnością rzeczniczą, by propagować prawa osób LGBTQ+, począwszy od pełnej równości. Obecnie w skład zespołu wchodzi 7 osób, które „po godzinach” dzielą się swoją wiedzą i doświadczeniem oraz starają się pomóc innym.

Czym zajmuje się nasz zespół prawny?

- Pomaga w potrzebie
  - Pomaga w trudnej sytuacji prawnej, m.in. prowadząc postępowanie o zmianę oznaczenia ptyci, doradzając ofierze dyskryminacji w miejscu pracy, pisząc zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa czy towarzysząc podczas przesłuchania na policji.
  - Sprzeciwia się wykluczeniu osób LGBTQ+ z lokalnych społeczności
  - Aktywnie brałiśmy udział w postępowaniu sądowym przed Wojewódzkim Sądem Administracyjnym w Gliwicach, na skutek którego sąd w precedensowym wyroku stwierdził nieważność uchwały Rady Gminy Istebnia w sprawie powstrzymania „ideologii LGBT” – jest to pierwszy taki wyrok w Polsce (!), obecnie uczestniczymy w 2 innych, podobnych postępowaniach na południu Polski, a także przygotowaliśmy petycję o uchylenie uchwały Rady Sejmiku Województwa Małopolskiego w sprawie sprzeciwu wobec „ideologii LGBT”.
  - Zabezpiecza interesy prawne osób LGBTQ+ tu i teraz
  - Przygotowaliśmy zestaw dokumentów dla wszystkich par, które chciałyby uregulować swoją sytuację prawną i zabezpieczyć swoje związki przez podpisanie umowy oraz udzielenie pełnomocnictw swojej drugiej połówce.
  - Walczy o lepszą przyszłość, równość i tolerancję
  - Zaopiniowaliśmy jeden z projektów ustawy o związkach partnerskich oraz równości małżeńskiej.
  - Wspiera DOM EQ i organizacje członkowskie
- Pomagamy w bieżącej działalności naszych organizacji i doradzamy, co można, a co niekoniecznie...

Cele naszego zespołu prawnego są bardzo proste: pomoc innym oraz podejmowanie wspólnych działań na rzecz ochrony i zagwarantowania pełni praw oraz swobód obywatelskich osób LGBTQ+ w Polsce.

Jeżeli jesteś prawniczką/prawnikiem albo po prostu interesujesz się prawem, masz ciekawe pomysły, trochę wolnego czasu i chcesz nam pomagać – czekamy na Ciebie! Nie zwlekaj dłużej! Już dzisiaj napisz maila: kontakt@znakirownosci.org.pl – i włącz się w pracę naszego zespołu prawnego! Jeżeli natomiast masz problemy prawne, z którymi sobie nie radzisz lub potrzebujesz pomocy, jednak nie wiesz, kogo o nią poprosić lub obawiasz się braku zrozumienia dla twojego problemu, albo jeżeli jesteś ofiarą dyskryminacji bądź przemocy ze względu na swoją płeć, tożsamość lub orientację seksualną – skontaktuj się z nami! Opisz krótko swoją sytuację i prześlij nam maila na adres: kontakt@znakirownosci.org.pl, a nasz zespół prawny na pewno odpowie na Twoją wiadomość, informując cię, czy i jak może ci pomóc.

Po prostu zapytaj i przyjdź

O pomocy psychologicznej w centrum DOM EQ

DOM EQ został stworzony dla społeczności LGBTQ+, by wspierać, łączyć i pomagać. Dlatego nieodłącznym elementem tej strategii działania jest funkcjonowanie zespołu ds. pomocy psychologicznej. Obecnie działa prężnie i z konsultacji skorzystało wiele osób.

Kto tworzy nasz zespół? Na jakich zasadach działamy? Do kogo jest skierowana pomoc? Jak się zapisać na konsultację? Odpowiedzi poniżej :)

Zespół psychologiczny składa się z dwóch części. Pierwsza obejmuje grono wolontariuszek i wolontariuszy – w większości są to studentki i studenci psychologii, albo absolwentki i absolwenci tego kierunku. Ich praca opiera się przede wszystkim na rozwijaniu bardzo przydatnych umiejętności miękkich. Ludzie z tej grupy realizują działalność szkoleniową, przeprowadzają warsztaty dla osób odwiedzających centrum oraz dzielą się wiedzą. Drugi człon zespołu psychologicznego stanowią osoby, które oferują bezpośrednią pomoc psychologiczną, czyli indywidualne konsultacje. W tym gronie znajdują się psycholożki i psychologowie, którzy posiadają kwalifikacje terapeutyczne. Wszystkie osoby są w trakcie specjalistycznych szkoleń albo już kończyły szkołę terapeutyczną bądź mają co najmniej dwuletnie doświadczenie w pracy z klientkami i klientami. Obecnie zespół konsultantek i konsultantów liczy 5 osób.

Chcesz przegadać swoje sprawy? Zgłoś się do nas!

- Osoba zainteresowana wsparciem psychologicznym powinna wysłać wiadomość na adres mailowy wsparcie@znakirownosci.org.pl i krótko opisać swoją sytuację, dominujący problem.
- Następnie na tej podstawie zostanie dobrana odpowiednia osoba do pomocy oraz działanie – pomoc doraźna, interwencja lub droga do terapii.
- Gdy jest taka potrzeba, to po dwóch darmowych konsultacjach psycholog kieruje klienta na dalszą terapię i pomaga w wyborze najlepszej ścieżki terapeutycznej*.

Spotkania mają stały termin: odbywają się w piątki.

Pandemia pozytywnie zweryfikowała skuteczność konsultacji online. Obecnie prowadzimy je przez platformę Skype. Wielką zaletą e-spotkań z psychologiem/psycholożką jest to, że udaje się zaoferować zainteresowanemu dogodniejsze terminy i elastyczność grafiku. Z tego właśnie powodu, mimo zniesienia obostrzeń, konsultacje są kontynuowane w systemie mieszanym – część odbywa się na żywo, a część online. Warto wiedzieć, że e-sesje to raczej pomoc doraźna, a nie terapia. Konsultacje online zatem nie są wystarczającym rodzajem kontaktu z osobami poszukującymi pomocy i wsparcia psychologicznego.

Wszystkie prace realizowane w centrum DOM EQ bazują na systemie wolontariackim. Ludzie poświęcają swój wolny czas, by przyczynić się do

poprawy sytuacji osób nieheteroseksualnych. Dlatego odpowiedź na wiadomość mailową nie jest natychmiastowa. Osoba zainteresowana dostaje wiadomość automatyczną z numerem do Ośrodka Interwencji Kryzysowej oraz informacją, że psycholog skontaktuje się z nią w ciągu 24 godzin.

* Ważna informacja: zespół psychologiczny nie proponuje kontynuacji terapii w prywatnych gabinetach oraz nie kieruje do konkretnych osób. Ten wybór pozostaje w rękach klientki/klienta.

W Krakowskim Centrum Równości wsparciem psychologicznym otaczamy ludzi LGBTQ+ z wszelakimi trudnościami i problemami.

Zgłaszają się osoby, które potrzebują wsparcia przed coming outem oraz porady, jak się za to zabrać, ale również po ujawnieniu. Także rodzice, którzy mają problem z zaakceptowaniem orientacji seksualnej lub identyfikacji płciowej swojego dziecka. Kontaktują się z nami osoby transpłciowe, które potrzebują porady dotyczącej diagnozy, tranzycji medycznej oraz prawnej. Nasz zespół ponadto wspiera osoby, które odczuwają skutki homo-, bi- i transfobii.

Konsultacje nie są kierowane tylko do osób niehetero zmagających się z emocjonalnymi i psychicznymi konsekwencjami bycia w mniejszości płciowej, seksualnej czy relacyjnej (GSRD). Zgłaszają się do nas różnorodne pary czy ludzie po rozstaniach, które poszukują wsparcia. Podczas kwarantanny często służyliśmy osobom z różnymi zaburzeniami nastroju, lękowymi, osobowości, gdyż z powodu pandemii nie kontynuowały one swoich bazowych terapii i potrzebowały wsparcia w funkcjonowaniu.

Łączymy, współdziałamy!

Zespół psychologiczny z centrum DOM EQ pozostaje w kontakcie z krakowskim Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej. Planowane jest przeprowadzenie w OIK-u szkoleń na temat tożsamości płciowej. Z kolei ośrodek przygotowuje nas do działania w ramach interwencji kryzysowej. W naszym zespole dbamy o przepływ wiedzy oraz dzielenie się doświadczeniem, dlatego przeprowadzane są wewnętrzne szkolenia na temat różnorodności płciowej czy pracy z młodzieżą i dziećmi. W planach mamy także nawiązanie współpracy z Policją, by stworzyć punkt kontaktowy, do którego osoby LGBTQ+ mogą się zgłaszać bez obaw, że zostaną potraktowane nieprawidłowo.

W zespole psycholożek i psychologów działających w Krakowskim Centrum Równości znajdują się osoby, które specjalizują się w różnych obszarach pracy, konsultacjach i terapii. **Jeśli czujesz potrzebę, by spotkać się ze specjalistką lub specjalistą zdrowia psychicznego i omówić trudne dla siebie sprawy osobiste podczas sesji online – nie wahać się skontaktować z nami**

Jak nas wesprzeć?

- Możesz wykonać jednorazowy przelew lub stałe polecenie przelewu (tytuł przelewu: darowizna na cele statutowe) na konto numer:
61 1140 2004 0000 3602 7836 7437
- Możesz wesprzeć nas przez Patronite:
<https://patronite.pl/domeq>
- Możesz wesprzeć naszą zrzutkę:
<https://zrzutka.pl/dam35v>